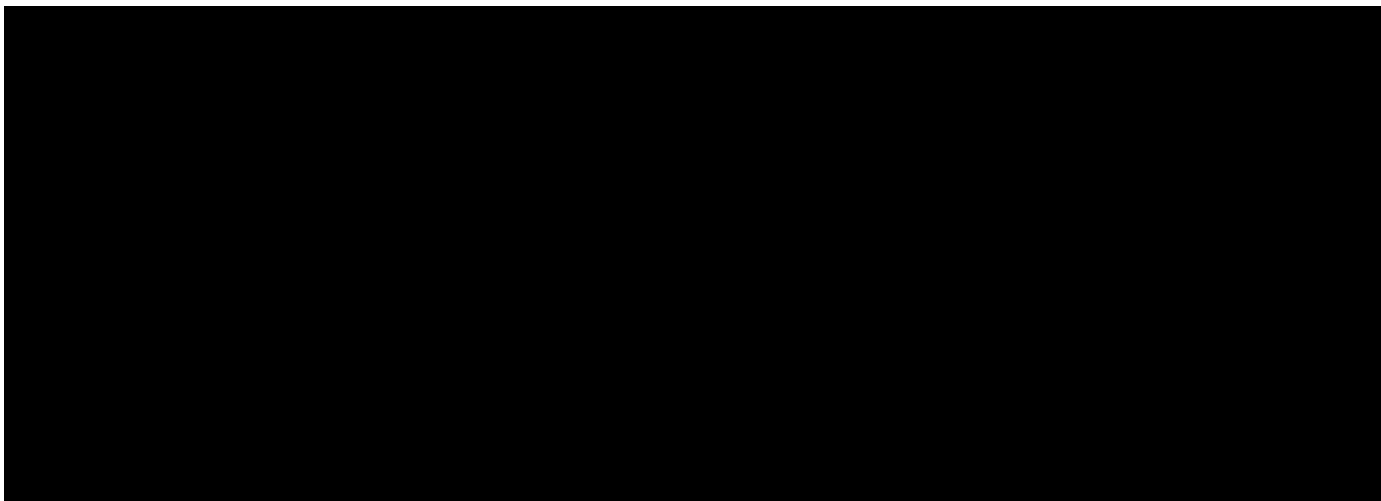

MADOCKS, WILLIAM ALEXANDER (1773 - 1828), dyneiddiwr, yn caru'r ddrama a'r celfyddydau

Enw: William Alexander Madocks

Dyddiad geni: 1773

Dyddiad marw: 1828

Priod: Eliza Anne Gwynne (née Hughes)

Rhiant: John Madocks

Rhyw: Gwryw

Galwedigaeth: dyneiddiwr, yn caru'r ddrama a'r celfyddydau

Maes gweithgaredd: Celf a Phensaerniaeth; Diwydiant a Busnes; Hanes a Diwylliant; Dyngarwch

Awdur: David Thomas

Ganwyd 17 Mehefin 1773 (yn ôl **NLW MS 10590C**), yn drydydd mab i John Madocks o Fron Iw, Sir Ddinbych (**J. E. Griffith**, *Pedigrees*, 315); aeth i Goleg Eglwys Grist yn Rhydychen (1790), ac yn 1794 etholwyd ef yn gymrawd o Goleg All Souls. Bu'n aelod seneddol Radicalaidd dros Boston, 1802-18, a Chippenham, 1820-6. Bu'n byw yn Nolmelynllyn, ger Dolgellau, a darllenodd yn *Tours* **Thomas Pennant** am gynllun **Syr John Wynn** o Wydir i gau'r Traeth Mawr, rhwng Aberglaslyn a'r môr.

Etifeddodd gyfoeth mawr ar ôl ei dad, ac yn 1798 prynodd stad Tanrallt, Penmorfa. Caeodd tua 1,000 acer o'r Traeth Mawr, ac adeiladodd Dremadog; cafodd ddeddf yn 1807 i adeiladu cob ar draws y Traeth i gau 3,000 acer yn chwaneg. Gwnaeth ffordd ar hyd-ddo i gysylltu Llundain a Phortinllaen; cawsai ddeddf yn 1806 i wneud Portinllaen yn borthladd, ond methodd gael ei wneud yn orsaf i'r llongau post i Ddilyn. Arfaethodd wneud ffordd ferrach i Lundain drwy Ddolgellau a'r Trallwng a Chaerwrangon. Yn 1821 cafodd ddeddf i wneud porthladd ymhén y cob, a dyna gychwyn Porthmadog. Ceisiodd gael ffordd haearn ar hyd y cob i gario llechi o Ffestiniog i Borthmadog, a chyflawnodd **Samuel Holland** ei fwrriad yn 1831.

Ond aeth yn ôl yn y byd; bu raid iddo encilio i Ffrainc, a bu farw ym Mharis ar 29 Medi 1828 a chladdwyd ef ym Mharis. Yr oedd wedi priodi (1818) Eliza Anne, wyres i**Joseph Harris** o Drefeca, ac aeres **Thomas Harris**.

Awdur

David Thomas, (1880 - 1967)

Ffynonellau

Walter Davies, *General view of the agriculture and domestic economy of North Wales containing the counties of Anglesey, Caernarvon, Denbigh, Flint, Meirionydd, Montgomery*. Drawn up and published by order of the Board of Agriculture and Internal Improvement, 1813

Oxford Dictionary of National Biography

Edward Davies, *Hanes Porthmadog* (1913)

Archifau LIGC: **NLW MS 10590C: The history of Traeth Mawr**

D. R. Hughes, *Cylchgrawn Cymdeithas Hanes y Methodistiaid Calfinaidd*, xxiii, 118-23

Elizabeth Beazley, *Madocks and the Wonder of Wales*

R. T. Jenkins, 'Etifeddion Harrisiaid Trefeca' yn *Yng nghysgod Trefeca: Ysgrifau ar hanes crefydd a chymdeithas yng Nghymru yn y ddeunawfed ganrif* (Caernarfon 1968)

Darllen Pellach

Rebecca Williams, *Cerdd o fawl i W. A. Maddocks, Esqr. M. P., am y daioni a'r llesÂçd y mae yn ei wneud yn y Traeth Mawr a Thremadog*(Caernarfon 18--)

Cofflein: The Cob; Traeth Mawr Embankment, Porthmadog

ODNB: **Madocks, William Alexander (1773-1828)**

Erthygl Wicipedia: **William Alexander Madocks**

Dolenni Ychwanegol

VIAF: 50681255

Wikidata: Q8015031

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

PDF Argraffu Cyfeirnod

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n tudalen codi arian am ragor o wybodaeth.

Arddull APA

Thomas, D., (1953). MADOCKS, WILLIAM ALEXANDER (1773 - 1828), dyneiddiwr, yn caru'r ddrama a'r celfyddydau. Y *Bywgraffiadur Cymreig*. Adferwyd 4 Hyd 2024, o <https://bywgraffiadur.cymru/article/c-MADO-ALE-1774>

Copy

Preifatrwydd a Chwcis
Hawlfraint
Y Prosiect
Cymorth
Cysylltu

LGC
NLW

LLYFRGELL
THE NATION

Yn ddiwyd gan
Llywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government